

Ústav slovenskej literatúry SAV, v. v. i.
Slovenská národná knižnica
Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i.
Univerzita Loránda Eötvösa

Vás pozývajú na medzinárodnú vedeckú konferenciu

**BITKA PRI MOHÁČI (1526),
OSMANSKÁ TEMATIKA
A LITERÁRNE STVÁRNENIE
HISTORICKEJ UDALOSTI
V DIELACH STARŠEJ LITERATÚRY**

17. september 2026

Ústav slovenskej literatúry SAV, v. v. i.,
Bratislava

Konferencia

Konferencia sa uskutoční pri príležitosti 500. výročia bitky pri Moháči (1526), ktorá zásadne ovplyvnila politické, kultúrne i náboženské dejiny strednej Európy. Jej cieľom je preskúmať spôsoby, akými bola táto bitka a osmanská expanzia reflektovaná v literárnych textoch 16. až prvej tretiny 19. storočia, a analyzovať ich úlohu pri formovaní kolektívnej pamäti a dobovej kultúrnej paradigmy. Konferencia tematicky nadväzuje na medzinárodné kolokvium Historické udalosti v súradniciach staršej literatúry (2025) a rozvíja jeho základné otázky vo vzťahu k historickej udalosti nadregionálneho významu.

Tematické okruhy konferencie:

1. Literárne reprezentácie bitky pri Moháči a osmanskej tematiky v súdobej literatúre:

žánrové, poetické a rétorické formy reprezentácie historickej udalosti v textoch 16. storočia a v dobovom diskurze.

2. Moháč a osmanská expanzia v kontexte ranonovovekej literárnej kultúry: reflexie udalosti v literatúre od druhej polovice 16. do začiatku 19. storočia, jej reinterpretácie v rôznych kultúrnych a konfesijných prostrediach.

3. Historická udalosť ako literárny motív: žánrové, diskurzívne a komunikačné funkcie:

spôsobu literárneho spracovania historických zlomov, súvisiace rétorické stratégie a politické či spoločenské funkcie textov.

4. Literatúra, pamäť a formovanie kolektívnej identity:

úloha literárnych textov pri konštruovaní historickej pamäti, obrazov „kresťanstva“ a „Turka“ či „seba“ a „nepriateľa“, ako aj pri utváraní regionálnych a konfesijných identít.

5. Metodologické a interdisciplinárne prístupy k výskumu literárnych reprezentácií historických udalostí:

perspektívy literárnej vedy, historiografie, religionistiky a kultúrnych štúdií; prístupy memory studies, imagológie, diskurzívnej analýzy či výskumu kultúrnej transferencie.

Ďalšie informácie

Rokovacie jazyky konferencie sú slovenčina, čeština a angličtina. Časový rozsah príspevku je 15, maximálne 20 minút. Dopracované príspevky budú ponúknuté na publikovanie časopisom Slovenská literatúra a Kniha. Vyplnenú návratku, prosím, pošlite do **31. 5. 2026** na adresu **Olga.Vanekova@savba.sk**. Do 15. 6. 2026 Vás budeme informovať, či bol Váš príspevok prijatý.

Organizačný a programový výbor:

Martin Braxatoris, Ústav slovenskej literatúry SAV
Jana Cabadajová, Slovenská národná knižnica
Matouš Jaluška, Ústav pro českou literaturu AV ČR
Róbert Kiss Szemán, Univerzita Loránda Eötvösa
Stanislava Knapčoková, Slovenská národná knižnica
Ivona Kollárová, Historický ústav SAV
Lenka Rišková, Ústav slovenskej literatúry SAV
Daniela Škulová, Slovenská národná knižnica
Olga Vaneková, Ústav slovenskej literatúry SAV
Tímotea Vráblová, Ústav slovenskej literatúry SAV

Podujatie je výstupom grantového projektu VEGA 2/0063/25 Funkcie a intencionalita textov staršej slovenskej literatúry.

 Ústav slovenskej literatúry
Slovenskej akadémie vied

* Slovenská
národná
knižnica

 Ústav pro českou literaturu AV ČR
Institute of Czech Literature of the CAS

 ELTE